

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

2. številka - Cena 4.- lre

Postnina plačana v gotovini
Spedizione in abbon. postale

TRST, sobota, 27. julija 1946

Uredništvo in uprava: Piazza Goldoni št. 1-1
Tel. št. 93 906 9307, 9308, 9309. Rokopisi se ne vračajo

V svesti si moči, ki izvira iz njegovih pravičnih zahtev, je antifašistično ljudstvo Trsta danes bolj kot kdaj koli strnjeno in odločno v zahtevi po priključitvi k Jugoslaviji.
(Iz spomenske tržaške delegacije tov. Kardelju).

Mogočne manifestacije na Goriškem to in onstran «Bidaulove črte»

Pismo primorskega duhovnika tov. Kardelju

Prejeli ste, dragi tovariš, pismo, ki ga je napisal nekdo, ki se imenuje duhovnik. To je resnica, ob svojem povratku iz Pariza nekaj skrivnostnih vestih od duhovnikov, ki služijo veri in svojemu narodu že skoraj deset stoletja na zapadni narodnostni meji.

Ljudstvo, ki je v teh letih sužnjem izgubilo prav vse, kar mu je bilo v podporo, pobudo in tolažbo, je imelo naposled ob sebi le nas duhovnike; vse drugo je bilo, kar moralo biti, bodisi učitelj, uradnik, pisarniški častnik, tajnik, delavec ali zadnji obhodnik v goriški vasi. Višjih služb pa nismo poznali. Višjih služb pa nismo poznali. Višjih služb pa nismo poznali.

Ko bi mogel izreči svojo besedo, kakor morem svojo prošnjo ljudstvu v cerkvi, bi pomislil svoj glas tamkaj v oni dvorani, kjer se zbirajo okrog mize - podobno bitim evangelizatorji - prinašajo miru in jim razpirajo novo zgodovino, stano v novo in v njo vse žalost, upanje, dol in ves gnev, ki pa je prešel dolejši naš udeleženi narod, obenem pa svetili vse uspehe in ves up, navdušenje in optimizem, ki mu ga najbrž ne jemlje, ko se je zabelo svetlobo nove svobode svitati od zahoda.

Kakor je bil sprejem mednarodne komisije velik in enoten, prav tako pa so objavili predpisi naših zapadnih mej začeti nov razobrazanj z vsemi posledicami.

Toda vidite, spoštovani tovariš, da ne obupujemo, ne pesimisti. Ne verjemo v krivice rešitelja. Preprosto ljudstvo si ne more misliti, da bi se kakšnim trpljenju in takšnih trankah bilo kaj takega sploh moglo. Vi si niti predstavljati ne morete, koliko vere in upanja je naš narod v končno pravico. Čutim na svojo dolžnost, da Vas opozorim na dejstvo, ki naj vam daje poguma tam v daljnem Parizu od tistih tujih mizah.

Kako verno smo sledili vašim navodilom od vojne: Sabotirajte, propagirajte! Delajte, kjer in kadar morete, samo da dosežemo svoj cilj. In ljudstvo je vse izpolnjevalo in po lastni pobudi doseglo že več! Tako mislimo se danes, ker preprosti ljudje ne morejo svojega prepričanja kakor bogatin svojo suknjo.

Rešilo, ko ne pričakujemo katere glasila, marveč samo in edino pravico, naj bi bilo vse naravnost kakor v posebek in bridko kolo ogoljufanemu ljudstvu. To je bridko, prebrskalo za tiste, ki se vidijo in čuti s svojim ljudstvom. Zato kot duhovnik ne morem molčati.

Kaj dejstvo je predlogom: razpisati mize.

Največje so prav naš kraj, tisto, kar bi se dala meja tako blizu do zbirati, kot se da blizu na našem zapadu, kjer lahko na prostem pokažemo: do tukaj smo Slovenci, do te hise, njive, potoka, meje, potoka, ceste, hribov in ne dalje, tam so že Kurci.

Vsek otrok lahko pove, kje so Slovenci in kje ne več; vsak je tako preprost človek bo vedel, od kdaj so tuji v deželi in kako so tja prišli, kajti tukaj vsa zgodovina kričala: ob imenoma.

Taka naravna meja kot gre od Trsta mimo Trzica, ob reki Krasi do Majnice ob južnih obronkih naših Brd na Karminsko goro in potem ob I. do Praprotnega in nato v Benci po črti, kakor jo je za našo borbo označil mgr. Trnkovič, ne potrebuje nobenih mednarodnih komisij, ne predlogov, ne glasovanj. In mesta in kraje, ki so pri nas leso povezani, Slovenci smo na vsi, na vsi, na vsi - evo vse po- ročajo, etnične in gospodarske razlike. In morje oblika našo mejo.

V gospodarskem pogledu: Slovenci smo delavsko kmetijsko in trgovaško stanovno, navezani na pridelavo in obrabo. Pomenjava obk stanovo, ki potujejo, da si zagotovijo preživetje. Kako bo delavci veseli pri delu, če ima pribavljeno vsako kmetijsko kmet, ki ga ga ne morejo izplačati, pa depnavo preprosto človek se vnašajo, naj se Slovenem zapira po te

morfu, zakaj se mu hoče vsiliti krivična meja, ki naj reče njegove njive, travnike, seka sadovnjake in vinograde, križa ceste in prehode, zapira pota in križišča ter ovira povsod dostop do starodavnih kulturnih in drugih središč. Kaj bo Trzica brez Krasa, kaj Gorica brez bližnje in daljnje okolice, kaj Krmin in Čedad? Le povejte jim, naš tovariš Kardelj!

Tovariš Kardelj v razgovoru s delegatom iz Julijske krajine.

delj, da v Parizu ne vidijo solza, ki jih more videti edino le duhovnik v Brdih, ko se govori o tako krivičnih mejah in predlogih. Tu ne gre za pomoč niti ne za slabo obvestilo, tu gre za doseganje naših ciljev, ki so nam, preprostim ljudem, tuji, toda kaj imamo razumeti. Mi ne poznamo imperialem niti imperialističnega prostora. Vprašujemo samo, kaj je naša dolžnost, da Vas opozorim na dejstvo, ki naj vam daje poguma tam v daljnem Parizu od tistih tujih mizah.

svojega in mislim, da če bi ostal na tem drevesu, se kak drugod ni, se gotovo ne bi tresel. Mi bi dali vsakemu svoje, vsekakor mnogo več, kakor so nam nudili drugi. Beseda imperializem je našemu jeziku tuja, ne najdemo je prevedeno v nobenem slovarju!

Dragi tovariš Kardelj!

Tako silimo mi, duhovniki, modrovati naš preprosto ljudstvo, ki nima visokolete zornice, dostikrat morda še druge

ne, toda ima svojo naravno moč, ki odtehta dostikrat vse drugo. In kdaj, morda pod starodavnimi lipami, ki so bile v letih sušenja posekane, govori po končanem delu, ko se po celodnevem trpljenju in znojenju morda nasmeh na kak porušeni zid in se potoči nam, ki živimo in čutimo s tem ubogim svojim ljudstvom.

Nad vašim delom ne dvomimo, a dvomimo nad tistimi, ki nas hočejo ogoljufati za naše pravice. Kot duhovnik imam priložnost in stik s ljudstvom - o, kako rad bi, da bi mogli Vi, dragi tovariš, na lastna ušesa slišati, kaj pravi o takih zadevah vsakdo, ki mu bodočnost nekaj pomeni. Najbrž bi dostikrat opazili solze tudi v vaših očeh.

Dajte, povejte tistim gospodom, naj prisklenejo vsaj malo našemu ljudstvu. Pravi mir se ne ustvarja samo za zelenimi mizami, marveč tudi po naših zahtevah in željah, sicer bo vsak mir le kratkotrajen. Ljudska moč je dostikrat zelo dalekovidna.

Le pogumno nas zagovarjajte in zadržite ostanki!

Sprejmite s skrajnih mej pri- etne pozdrave!

Brda, 24. julija 1946.

Edko Ferjančič,

župnik v Kojselem v Brdih

Vsa Goriška je dne 25. julija popoldne poslušala po oddajni postaji Ljubljana sprejem delegacije Julijske krajine in izjave tov. Kardelja pred odhodom na mirovno konferenco v Pariz. Po vseh vaseh se je zbralo ljudstvo, da manifestira svojo odločno voljo po nadaljevanju pravične borbe do priključitve k Jugoslaviji.

V Brdih je bilo zbirališče Kojsele. Tja so prišli iz Huma, Brestja, Snežnega in Gonjač. Ljudski govornik je množico spregovoril o pomenu srečanja v Ljubljani julijske delegacije z jugoslovansko delegacijo ki ji stoji na čelu tov. Kardelj. Ob tej priliki je toščevala množica enoglasno zahtevala: «Hočemo Jugoslavijo» ene bo miru brez naslebovode! Iz Kojsele je povorila z gubno na čelu krenila v Steverjan. Junaški Steverjanec so jih burčno pozdravili in se priključili povor- ki ter skupno krenili v Gor. Cerovo.

Tu so zazvonili zvonovi in spregovoril je ganjenemu ljudstvu tov. Srečko. Zopet so odmevali klici: «Dovolj je bilo trpljenja, hočemo svobodo, hočemo Jugoslavijo». Sprejeta je bila resolucija, ki najodločneje zahteva konec krivic za brsko ljudstvo, novo življenje v domovini Jugoslaviji. Povorka je krenila skozi Dol. Cerovo in se ustavila v Vi- poljah. Tudi tu je prišlo do ganljivih prizorov. Zbrani so bili vsi prebivalci, ki jih je krivična francoska črta odrezala od svojih sobratov v Brdih. Tu so se slišali klici proti krivicam, ki jih krivijo temu izkušnem in pogumnemu ljudstvu zavzemli po orožju. Kar nasen- kije je množica spoznala v civilni obleki agenta civilne policije, ga razorožila in poglajala v beg.

Podobne manifestacije so se vršile v ostalih brških vaseh kakor tudi v vaseh v neposredni okolici Gorice, tako v Solkanu, Vrtolbi in Sempetru. Zlasti veličastno so pri- lože izraz te manifestacije v Podgori, Sempetru, Standrožu, Sovod- rjah in Pevm. Povorka z zastavami in s pesmijo so se vile po vaseh. Ljudski govorniki so množico obja- snili pomen odhoda jug. delegacije v Pariz in srečanja v Ljubljani z delegati Goriške. Zvonili so zvonovi, sredi vasi in na obronkih so za- gorili kresovi in naznanjali siko- rajno svobodo. V mestu so bili množični sestanki. Mogočna je bila manifestacija v slovenskih Sovod- rjah. Povorka se je vila iz enega konca vasi v drugega. Ljudstvo pa je navdušeno vzklikalo, da bo na- daljevalo svoj upravičeni boj tako dolgo, dokler ne bo zadostno nje- govim pravicam. V Bovu se je o- krog toščevala množica zbrala na glavnem trgu že 24. julija zvečer in se v morju zastav postrojila v mogočno povorko. Na vrhu mladinskega doma je manifestantom spre- govoril tovariš iz okrajnega SIAU, ki je med drugim dejal, da si ne bo bovskega ljudstva v solidarni borbi z vsemi primorskimi in slovenski- mi brati.

Tisti večer so se vršile veličastne manifestacije za Jugoslavijo tudi v Kobaridu in Kanalu.

Vse to nam priča, da je ljudstvo na Goriškem odločno in nepopustljivo v svojih zahtevah po pravici. Vse to je obenem tudi opomin mi- rovni konferenci, naj trezno in raz-umno razsodi našo primorsko pravdo.

ne bo fašizem uničen. Le tako bo- mo izpolnili oporoko padlih tovari- šev in oporoko padlega tovariša Battistella. Samo z dosledno borbo bomo izkoreninili fašizem. Obljub- ljamo, da bomo borbo nadaljevali, naj si bo še tako težka.

Slava vsem, ki so padli za de- mokratično svobodo, slava tova- riš Battistelli!

Po govoru so kresno odpeljali na pokopališče k Sv. Ani in ljudstvo se je polagoma razšlo.

Na spornem ozemlju v Slov. Benečiji Italija mobilizira Nesramno vojno hujskaštvo

Na spornem ozemlju Slovenske Benečije je italijanska vlada pri- čela izvajati mobilizacijo letnikov 1. 12. 1925, in 1926. Pozivnice so po- šle vsim, tudi tistim, ki so se v času nemške okupacije borili v vrstah slovenskih partizanskih edi- nic. Razumljivo je, da se zaradi pr. judiciranja premnogi niso od- zvali na poziv Italijanske vlade. To- de, na njihove domove prihajajo ka- rabi iz Italije, naj se silijo starše, naj se čim- prej javijo. Apuntat karabinerjev iz Pr. tane je prišel osebno v Ošnje na čem poročnika jugoslovanske armije. Te ukrepe je podvela Ita- lijanska vlada kljub temu, da se mi- rovska konferenca v Parizu še ni pričela.

Gro. taje borem za svobodo

V Slovensko Benečijo pošilja o- rožje. Dne 20. t. m. je neki tovarni- stvo iz avtoriziranih v Podvrtju v Nadiški dolini precejšno količino orožja, ki je namenjeno za oborožitev novih ozopovskih tolp. Ozopovec in vojni hujsak Sitaro Bazilio iz Koste (So- voden) sta dolina) je grozil zaved- nim Slovincem in antifašistom ter jih strvil v novo vojno. Dejal je: «Kmalu! bodo topovi bruhalni ogenj in smrt! preko Soče in takrat bo napadli na obračuna. Nadalje je grozil ljudem partizanom rekot: «Če mi jih je poteklo, odkar ste vi- zavalji anarhističnim vojakom skorje- no; sediti bo bila ta ura tudi za vas. Če se ne spreobrne, vas bo- mo prišli iskat v posteljo. Zal mi je, da nemi na predvečer 1. maja, ko sem strjel na antifašiste, ki so lučili kresove v znak praznovanja 1. maja, in obena ubili.

Slovenska Benečija v. Kardelju

Vsa strahovanja, ki se v Slove- nski Benečiji neprestano ponavljajo, vzbujajo s med zavednimi Benečani val protestov in izrazov ogorčenja. Dne 23. t. m. so poslali po delega- cijo tov. Kardelju spomenico, s ka- tero prosti jo, naj vodja jugoslovans- ke delegacije zastavi vse svoje rle za priključitev Slovenske Benečije k FLRJ. Zagotavljajo, da ne bodo nikoli sprejeli krivičnih predlogov štirih zunanjih ministrov, po kate- ri bi bila Slovenska Benečija izven Jugoslavije izročena v nadaljnje za- tiranje in suženstvo imperialistični Italiji.

Pravi, tako so na delegacije na mirovni konferenci v Parizu pred- stavniki beneškega ljudstva navlo- vili pismo, ki se glasi:

«Predstavniki beneških antifaš- istov, živčih v gorah nad Tarčeto- m, Čedadom, v Nadiški dolini, ob reki Idrijci (Judrio) in vaseh pod Marjem, pokljamo mirovni kon- ferenci iskrene pozdrave ter izraze in želje našega trpečega ljudstva, ki ima veliko zaupanje v vašo kon- ferenco, od katere upa in pričakuje, da bo potegnila pravično razmejit- vino črto med Jugoslavijo in Ita- lijo. Naše ljudstvo pričakuje to, da v pripada po vseh pravicah svojih materij Jugoslaviji, v svesti si, da bo le v njej našlo edino rešitev in je zato tudi slo v težko borbo proti fašistični Italiji in nacistični Nemčiji.

Prepričani smo, da pri pogajanjih o razmejitvi med tema dvema dra- mama ne boste klj preko naših za- htev, ki so zahteve in želje vsega prebivalstva Julijske krajine, na katerega smo narodnostno in go- spodarsko navezani. Mi beneški Slo-

Ista strašna usoda je tudi doletela tri bivše garibaldince v Pordenonu. Ugrabitve so se pričele v času, ko so na podlagi amnestije izpu- stili na svobodo bivše fašisti. Javno govorijo, da so prav ti fašisti ugri- bali.

V Vidmu so bili aretirani štirje znani funkcionarji garibaldinskih enot in sicer tov. Moč, bivši ko- mandant brigade «Gramsci», tov. Pivce, bivši komandant brigade «Picelli», tov. Walter, komandant bataljona «Verucchi», in tov. Gian- ni, namestnik komandanta bata- ljona «Verucchi». Vsi štirje so bili funkcionarji slavne divizije «Garibaldi-Nat sone», ki se je za časa narodno osvobodilne borbe in od zlozma Nemčije borila v sklopu IX. korpusa NOV.

Vzrok aretacije ni znan. Je pa nedvomno v zvezi s ojačanjem ter- rorja, ki ga ozopovci, karabinerji in profesionalni organ zacija «Tri- colore» izvajajo v slovenski Benečiji, nad antifašisti in garibaldin- ci, ki so se borili z jugoslovanski- mi partizani. Na tem področju ope- rirajo tudi tako zbrane teroristične grupe SAM (Squadre d'azione Mus- solini), ki so se organizirale iz fa- šističnih elementov po končani vojni. Aretacije govorijo omenjenih ga- ribaldinskih funkcionarjev spravljajo v nekako zvezo z nedavnim procesom bivšega fašističnega re- vest, kaj bi jih čakalo pod Italijo.

V vidmški provinci so, pr. ne- znani fašisti ugrabili bivšega ko- mandanta garibaldinske brigade «Atos» tov. Bruno Manija, ki je bil na tamkajšnje partizanske zve- ze. Za njim je izgnila vsaka steda.

Kaj se dogaja v vidmški provinci

Če se danes prebivalci Brd, Stan- droža, Sovodnja, Benečije in drugih predelov, ki bi morali priti po Bi- daulovi črti pod Italijo, z vsemi arestirani bori proti temu, gotovo njih borbentnost ne zmanjšuje za- vest, kaj bi jih čakalo pod Italijo.

V vidmški provinci so, pr. ne- znani fašisti ugrabili bivšega ko- mandanta garibaldinske brigade «Atos» tov. Bruno Manija, ki je bil na tamkajšnje partizanske zve- ze. Za njim je izgnila vsaka steda.

V Ljubljani pred odhodom jug. delegacije

Delegacija Julijske krajine ob sprejemu pri tov. Kardelju.

Množice manifestantov pred ljubljanskim kolodvorom.

Tov. Kimova (x), tov. Kardelj (xx), tov. Vidmar (xxx), tov. Marinko (xxxx), tov. Kidrič (xxxxx), pred ljubljanskim kolodvorom.

Jugoslovanska delegacija pred odhodom: tov. Kidrič, namestnik Rittig, Bakarič, predsednik LR Hrvaške, in Stanoje Simić - tik pred odhodom vlaka v Pariz.

OB NOVI ŽRTVI CIVILNE POLICIJE „Uničite in izkoreninite fašizem“ je oporoka padlih tovarišev

Te dni teče v Trstu razprava za- radi tragičnih škedenjskih dogod- kov, ki so takrat odjeknili po vsem svetu.

Na razpravi se spušča v za- pletena juridična vprašanja. Ljud- stvo s skepsno sledi poteku razpra- ve, saj ima v takih zadevah že izkušnje. Naj pa bo izid razprave kakršnih koli, s temi vprašanji ne bo rešeno, s tem ne bo zadostno pravič.

Medtem ko v sodni dvorani re- šujejo zapletena juridična vpraša- nja, se je številnim žrtvam civilne policije pridružila nova žrtev. Tržaško antifašistično ljudstvo je danes sprejelo k zadnjemu politič- ku tovariša Nikolaja Battistella, ki ga je 11. t. m. v ulici Torbrenca zadelo kroga civilne policije in je sedaj podlegel težkim ranam.

Zalni sprevod se je razvil iz mrtvašnice glavne bolnice. Za ste- vilnimi venci so pristajali delavci, tovariši padlega, nosili krsto. ovito z italijansko zastavo z zvez- do. Za krsto so nosili delavsko za- stavo. Velika množica je ob zvokih zalnih koračnic godbe krožila «Ri- naldi» sledila kreti. Po vsej poti

do trga Goldoni, preko Garibaldi- jevega trga do cerkve Sv. Jakoba se je na pločnikih zbrala številna množica, ki se je prišla pokloniti padlimu tovarišu.

Na prostornem trgu pred cerkvi- jo Sv. Jakoba je po cerkvenem obredu spregovoril neki tovariš: delavec, ki je med drugim dejal: «Zopet je padel tovariš; pristajni- ški delavci tovariš Battistella je pa- spal v tisto v-sto delavcev, ki je trdno stala v borbi proti fašiz- mu. Tovariš Battistella je padel, ker je bil dosleden antifašist in ker se je kot tak boril proti povratku fašizma v našem mestu. Padel je ko je skupno z užejenimi ljudski- mi množicami šel na cesto proti zločinčemu fašizmu.

Tovariš Battistella je padel za- det od tistih, ki so umorili tudi druge naše tovariše. Padel je za- det od strelcev tiste policije, ki ob vsaki priliki izlize na ljudstvo ves svoj protiljudski srd.

Govornik je nato poudaril, da ni ZVU kljub številnim oprčinom in pozivom ljudstva ničesar ukrenla, da bi, če drugače ne, vsaj očistila civilno policijo od vsej njihovi fa- šističnih elementov, ki so vanjo vne-

li docela fašističnega duha. Ome- nil je tudi, da je bila civilna po- licija vsakokrat, ko je ljudstvo za- htevalo njen razpust, deležna po- hvale s strani zavezniške oblasti. Dogodki 30. junija in 1. julija so popolnoma dokazali upravičenost naših zahtev. Nadaljeval je:

«Mi pred vsem svetom obtožuje- mo to dolgo vrsto krvavih zloči- nov in zahtevamo pravo svobodo, za katero smo se borili. Nadalje- vali bomo borbo do kraja, dokler

ne bo fašizem uničen. Le tako bo- mo izpolnili oporoko padlih tovari- šev in oporoko padlega tovariša Battistella. Samo z dosledno borbo bomo izkoreninili fašizem. Obljub- ljamo, da bomo borbo nadaljevali, naj si bo še tako težka.

Slava vsem, ki so padli za de- mokratično svobodo, slava tova- riš Battistelli!

Po govoru so kresno odpeljali na pokopališče k Sv. Ani in ljudstvo se je polagoma razšlo.

Tržaška delegacija je izročila tov. Kardelju ob njegovem odho- du na mirovno konferenco v Pa- riz sledečo spomenico:

«V imenu demokratičnega an- tifašističnega ljudstva Trsta, ki ga imamo čast predstavljati, ču- timo pred vsem svetom, izraziti Vam najprijetnejšo zahvalo za dosedanje razborno in energično delo v Parizu in za Vaše delo, ki ga boste opravičali na mirovni konferenci v bodočih dneh za ure- ševanje gorečih želja demokratič- nega ljudstva Trsta po združitvi s federativno ljudsko republiko Jugoslavijo.

Italijansko-slovensko bratstvo in dosledna volja obeh narodov, da ostaneta združena v svobodi in v spoštovanju narodnih pravi- cov, kar naj ustvari temelje za bratsko in plodno sožitje v obo- ru sedanje jugoslovanske ljudske demokracije, imela globoko ko- renitke v času in v zgodovini po- litičnih dob v tem mestu. Italijansko-slovensko bratstvo v Tr- stu je nastalo v davnih dneh prv- svetovno vojno, prišlo je dolj do izraza v borbi proti prv- tem tennim pobotkom fašizma in je dozorlo pod tiranijo fašistič- nega režima med trpljenjem naših najboljših mož v konfinacijah, v

zaporih in pred vojaškimi plo- to- ni ter se je močno utrnilo v iz- kem življenju po godovnih nled osvobodilno vojno in nato, po do- končani vojni, po tržaških tighih in ulicah v borbi proti neofaš- ističnim tolpam, ki so nastale pod okriljem zavezniške vojaške u- prave.

Zaradi žalostnih izkušenj dav- ne in bližnje preteklosti ni demo- kratični in antifašistični Trst, ki je ocal trden v svoji žitji po združitvi z Jugoslavijo, pozna kol- lebanja zaradi nesmiselnih parti- ške odločitve.

Rekli smo, da je odločitev ne- smiselna, lahko pa dostojna, da žali najosnovnejša načela demo- kratije, v kolikor ne upršteva po- lje pričetega prebivalstva, ki jo je tolikokrat in na tise načine jasno in svobodno izrekli za združitve z Jugoslavijo kot sed- ma republika.

Pariška odločitev je tudi nelo- glična in proti zdravemu razumu; žali tudi vse mirne in vse borce v vojni proti fašizmu in proti nje- govemu vrednemu sinu hitleriz- mu; ne upošteva pravice tistih, ki so za demokracijo in svobodno življenje imeli žito življenje, ter daje prednost tistim, ki so od- govorni za veliko nesrečo, ki je

zadela vse Slovence.

Odvod bi bilo ponavljati, da je mala država, stisnjena v ozkih mejah, obsojena na revno gospo- darsko in kulturno življenje. Z druge strani pa, kakor je že se- da postala zaradi popustljivosti zavezniške vojaške uprave vrno zavetišče vojnih zločinov in tudi vseh tistih hierarhov, požigalcev in morilcev, ki so kompromitirali s fašizmom, bo jutri nedom- no v primeru, da bi vsi omenjeni faktorji nacijskišči reakcije je nadalje ostali v mestu, trajni vr- kaljenja odnošaje med Italijo in Jugoslavijo ter mednarodnega mira.

Antifašistično ljudstvo Trsta je neomajno v svoji veri o napli raz- voj in utrditev ljudske demokra- cije v Jugoslaviji ter v nagli raz- voj gospodarskega in duhovnega življenja po nabelih zdravni demo- kratije. V svesti si moči, ki iz- vira iz njegovih pravičnih zahtev, je antifašistično ljudstvo Trsta danes bolj kot kdaj koli strnje- no in odločno v zahtevi po pri- ključitvi k Jugoslaviji in ne dvo- mi, da se bodo njegove pravične zahteve in želje ob odločni pod- porji Vas, tovariš Kardelj, in vseh članov jugoslovanske delegacije, uresničile.

Vsa Istra zahteva priključitev k FLRJ

Reka, 25. Tanjug. — Na predve- rju mirovne konference preteja prebivalstvo Istre velika zborova- nja, na katerih protestirajo proti skle- pom Sveta zunanjih ministrov v Parizu o razmejitvi med Jugosla- vijjo in Italijo.

Na teh zborovanjih zahtevajo, da se spoituje pravica narodov do sa- moodločbe in da se JK z mestom Trstom priključi FLRJ Jugoslaviji.

Is vseh delov JK prihajajo apli- ni na mirovno konferenco za pravi- no rešitev težnj prebivalstva v tej pokrajini.

Mirovna konferenca se prične v ponedeljek popoldne

Pariz, 26. VZN. — Iz uradnega vira so izvedeli, da bo začetek kon- ference 21. 4. 46 v ponedeljek po- popoldne v Luksenburški palači. Rav- no tako se bodo v Luksenburški palači sestali v ponedeljek dopol- dne namestniki zunanjih ministrov Velike Britanije, Združenih držav, Sovjetske zveze in Francije.

Pozdravni govor na konferenci bo izgovoril francoski ministri- prednik in zunanji minister Georges Bidault.

Delegatje ES so povedali g. Smutsu

kje je resnica, da je proglasila ZVU stavko za „ilegalno“ in zasego živil za „legalno“

Včeraj smo se razgovarjali s tovarš, ki so se predvčeršnjem jutru napotili na povabilo kot delegatje k polkovniku Smutsu. To delegatje Enotnih sindikatov so sestavljali odgovorni tovarši za Kraljevo konferenco tov. Vojm in Maule ter nekateri člani tovarniškega odbora ACOGAT-a. Pri ZVU so zahtevali povračilo živil, ki jih je svoje dni zasegal policija.

Zastopnik Kraljeve konfederacije so pri polkovniku Smutsu predstavili protiilegalni in nesramni zasegi živil na rovaš delavstva. Polkovnik Smuts je v imenu ZVU jel tolaščiti, da je bila zaplenjena posoda v skladu z zakonskimi predpisi. Poleg tega je dolžni funkcionarje konfederacije, da so odgovorni za kršitev zakona o racionalizaciji živil.

Nato so zastopniki delavstva polkovniku Smutsu predložili da so ta živila poslali kmetje. Dodali so, da so jih kmetje zbirali po kilah, kljub temu da so se vedno brez krova, še vedno brez domov, ki so jih požgali nacistični. Sindikalna organizacija, so nadaljevali, lahko potrdi, in izrecno izjavi, da so živila poslali kmetje cone A in cone B. To lahko dokazuje na podlagi posebnih seznamov o poslanih živilih, ki so jih vsi vasi Juljske krajine zbrale za pomoč delavstvu v boju. Te priprave so si kmetje in ostali prebivalci podjevali pritrjali od ust.

Polkovnik Smuts pa je vztrajal na tem, da je bil prispevek kmetov ilegalen, saj kmetje ne bi smeli nuditi živil delavstvu, ker to pomeni, da jih imajo v izločilu. Dejal je še, da ta postopek ni v skladu z zakonom o vrstništvu. Sindikalni zastopniki so nato polk. Smutsu in s tem ZVU-ju prikazali, da naši kmetje v coni A in v coni B ne darujejo pravih stvari živil delavstvu. Že v času osvoboditve boja so kmetje prostovoljno preskrbovali južne partizanske enote.

Izjavili, da imajo kmetje živil v preobilici, so nadaljevali sindikalni zastopniki, in da so pre-

Otroške kolonije in ZVU

Clark Painter preganl otroško počitniško kolonijo

Kakor po vsem vrsto tako je še prav posebno v naši pokrajini prišla vojna beda in zapustila našeto otrok brez staršev. Ta deca je zlasti prizadeta v toplih poletnih mesecih, ko sicer po vsem vrsto premoženju staršev ali pa razne ustanove omogočajo otrokom poletni oddih na dobrem zraku in ob zadostni hrani. Zato so tudi naše okrajne ljudske organizacije s pomočjo okrajnih ustanov razne otroške počitniške kolonije. Ene izmed teh so se otvorile tudi na Livku. Sprejela je 50 revnih otrok z Gradškega in Furlanij. Krajevne organizacije iz Livka so v ta namen nabrale še prve dni 18.04.19. Kobarič je prispeval 9000 lit. zbrali so tudi stane kolonije živila, masti, jajo itd. Mlekarski zdruzi v Livku in Peratih sta dnevno prispevali 30 litrov svežega mleka po znanih cenah. Sam Livak se je odzval, da bo obraboval kolonijo z drvinami, okoliške vasi pa s sadjem, zelenjavo itd.

Sama priprava prostorov za kolonije je zahtevala od vsakega mnogo uradnikarskega dela. Ljudske organizacije so se na to ukvarjale in nabavile stekla za okna, popravile prostore, jih osnažile, kar je predvsem zasluga vseh učiteljev in ostalih tovarš.

Ta vrsta ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zaveznika vojske uprava ni poskrbela za tako kolonijo. Končno so tudi središča ZVU omejena in sloveku ne bi prišlo na misel, da bi imel temu kaj pripomniti. Če se ni bi zgodilo naslednje.

Dne 22. julija t. l. je prišel inspektor civilne policije na Livko in s podpisom okrajnega kapetana za civilne zadeve ZVU kapetana Clarka Painterja in s ultimativno zahtevo, naj se prostori počitniške kolonije, ki jih je ljudstvo samo uredilo, izprazni najkasneje do 23. julija popoldne. Ob tej priliki je inspektor civilne policije dodal, da guverner ne bo sprejel nobene delegacije v zvezi s to zadevo. Če se kdo misli protestirati — je dejal — naj se obrne na ZVU v Gorici.

Torej ZVU na Kobariškem, ki sama ne skrbi za počitniške kolonije vojnih sirot in drugih revnih otrok, onemogoča na ta način tudi ljudsko samopomoč in uničuje poštenjavni trud našega ljudstva, da človekoljubno pomaga najrevnejšim otrokom.

S takšnim postopanjem, g. kapetan Painter, prav gotovo ne koristite ugledu svoje domovine in za veliške vojske.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

Zlasti ljudske samopomoči, ki omogoča revnim otrokom, sirotam junakom in žrtvam narodno osvobodilne vojne, brezplačne počitnice na dobrem zraku, ob dobri hrani, je nedvomno socialna in jo mora pozdraviti vsakdo ne glede na narodnost ali politično prepričanje.

CLN-ovci hoteli minirati goriški ljudski dom

Tanes 26. julija ob 2.45 zjutraj so skušali CLN-ovci teroristi podpreti peklenski stroj pred glavnim vhodom Ljudskega doma v Gorici. Samozagajala Ljudskega doma jih je pravočasno zasledila, ko so se približali glavnemu vratom in je eden izmed njih vzel izpod nog pištole zavoj ter ga postavil pred vhod. Ta trenutek se je zlikovcem približala neka tretja oseba in zdelo se je kot da išče valgičice ali kaj podobnega.

Strazja je dala alarm in kilocala ma juris, zlikovci so se prestrašili ter zbežali s zavojem po kormu Verdi in se zatekli v vhod kino Centrala. Na ta alarm in krik se je približala civilna policija, ki ogledala stanje in nato odšla.

Uspehi v prvem razredu NIZJE STROKOVNE SOLE V GORICI

Izpite des I. razred nizje strokovne sole v Gorici so napravili sledeči učenci: Franceti Egon, Bizjak Marij, Krpan Vladimir, Arton Ladislav, Boltar Anton, Cotič Zdravko, Cuk Albert, Dominik Stanislav, Dornik Mihael, Fajt Bogomil, Grebša Marij, Gregorič Izidor, Kogoj Josko, Komljanec Alojz, Lenčak Juri, Lukežič Dušan, Maraga Boris, Maršič Danijel, Marvlin Severin, Močič Danilo, Ožbolt Alojz, Pahor Adolf, Perot Tuli, Turci Branko in Vižnjin Ivan. Vedno tako! Se mnogo uspehovi!

SLOVENSKIM DIJAKOM, KI OBISKUJEJO SLOVENSKO ALI ITALIJANSKO NIZJO SREDNJO SOLO. Vsi slovenski dijaki, ki obiskujejo slovenske ali italijanske nižje srednje šole in se želijo dobro naučiti slovenski jezik, naj se javijo v ulici Carducci 6. IV. soba št. 3 v soboto, ponedeljek in torek od 10. do 12. ur. Sprejemajo se dijaki do 16. leta starosti.

Dobra srca ASIZZ iz Gropade daruje za stavko delavce 1000 lit.

Od Triglava do Jadrana

Piran ZA PRIKLJUČITEV K JUGOSLAVIJI

Dne 21. t. l. je bilo v gledališču »Tartini« v Piranu veličinsko zborovanje, na katerem je govoril neki tovarš. Med drugim je obsejal izkustvo njegovega, ki je bil v vsemi mogočimi sredstvi obdržati v Juljski krajini svoje postojanke. Pomeni je omeniti najnujnost medsebojne povezanosti, je izjavil, da ima dolovno ljudstvo, delavci v ljudskih centrih in kmetje, samo en cilj: priključitev k Titovi Jugoslaviji. Delovno ljudstvo ne gleda na narodnost vidi v to. Ti prvoborniki delovnega ljudstva Jugoslavije, prvoborniki iz pravice, ne rešitev vprašanja pripadnosti Juljske krajine. Zbrano ljudstvo je ob koncu govora prišlo do govorniku navdušene ovacije. Po dvanajstih se je razleglo vzklizanje je Jugoslaviji, marskolu Titu in ljudski oblasti. To je bil najlepši dokaz za vse one, ki toliko govorijo: »v volji latskega ljudstva po priključitvi k Italiji, da prebivalstvo te kraje ne nikdar več poiti prejšnji jarem. Nato so množično sprejeli govorila drugi tovarši. Ob koncu zborovanja je v Gorici brzojavka tov. Kardelj, ki je bil zaradi svoje prireditve in nendarje dostavljen kar v tretji razred. To sirote so v domu našli svoj dom. Osebe posreduje največje skrb njihovi vrstni in ostri. Tudi ljudstvo okraja in ostalih krajev

goriške podpore dom. Zlasti veliko skrb izkazuje žene, ki z materinstvom čutno zbirajo prostovoljne prispevke v živilu, obleki in denarju za nesrečne matičke.

Silvje na Krasu O JAMI »DIMNICE«

Naj nikogar ne moti ime »dimnice«, ki vabuja vta nebesa maza-nega, sajstajega. V znanem času izpuhtevajo iz te vodilne sopare, stebri dima — od tod ime. Silivko »Dimnice« je bil odkrit leta 1906 silivski koprski živilozdravnik Perka, ki je stikal za krasnimi jamami. To jamo je on tudi prvi raziskal. Tržaško planinsko društvo se je zanimalo za krasno jamo z ogromnimi kapniki, rožnati zavesami, okamenelim morjem, bizarnimi podobami in je napravilo stazo nad prepadi, ki zavarovalno jamo slovesno odprlo javnosti že leta 1914, tik pred začetkom svetovne vojne. Po fašistični okupaciji so sovjetni Societa Alpina deli Giulie skušali večkrat priti v posest te prirodne lepote, ki je bila takrat še trdno v naših rokah. Zato so se skrivoma vthotapili v jamo, naslednje dni pa so v spremstvu karabinerjev in jameškega vatuba vdrli v jamo in našli nekaj avstrijske vojske puške. Jamskega čuvarja so aretirali in ga pozneje opustili, tržaško Slovensko planinsko društvo pa so razpustili.

Incident na francosko-italijanski meji

Lanslebourg, 26. AFP. — Na francosko-italijanski meji je prišlo do incidentov, kjer je skupina italijanskih civilistov vrgla v zrak naprave Monocenisla, ki bo pripadla Franciji po sklepu štirih zunanjih ministrstev.

Atentatorji so pobegnili, ko so se pojavili francoski orožniki.

Val slakov v Italiji

London, 26. AFP. — Kakor poroča radio Rim, so še nadalje šli val slakov po vsej Italiji.

Delavci iz Barlette, Foggie in Taranta so stopili v stavko prav tako uslužbenci hotelske stroke. Stavka nastavljenecv hotelske stroke se je najprej razširila na Florencio in od tam na vse Italijo.

Glavna konfederacija dela je sklicala danes konferenco, da prepreči stavke stavev.

Policija v Comu je protestirala zaradi razmar, v katerih se nahaja, posebno kar se tiče uniform. Hkrati je tudi zahtevala, naj se namostoj oclirji z voditelji partizanov.

La Guardia o prehrani v Italiji

Rim, 26. VZN — Davi je La Guardia zapustil Rim in odpotoval v Beograd. Pred svojim odhodom je dal ANSI naslednje izjave:

»Preden zapuščam Italijo moram reči, da je neobhodno potrebno čimprej podvzeti ukrepe za poljanje črne borze. Poljozaj je zelo zapleten: bel kruh na črni borzi. Govorim se z mnogimi osebami: uradnimi osebostmi vlade, industrije, delavci in kmeti. Popravil sem za ceno kruha in odgovoril so mi: 25 litr na nakaznico in 160 do 170 litr na črni borzi. Vaska družina ga kupuje na obeh tržiščih. To je že kar stalno stanje in zato mislim, da mu je treba napraviti konec.

Odhod beloruske delegacije na mirovno konferenco

Minsk, 26. VZN — Vlada delegacije republike Bele Rusije je odpotovala iz Minska na mirovno konferenco v Pariz. Delegacijo vodi podpredsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve Kiselev.

Predsednik bolgarskega sobranja poroča o misli v Parizu

Sofija, 26. AFP — Predsednik bolgarskega sobranja Kolarov je obiskoval pred parlamentom rezultate svoje mislije v Parizu, kamor ga so poslali kot šefa bolgarske delegacije na konferenco štirih zunanjih ministrstov. Dotaknil se je vprašanja eventualnega znižanja bolgarske armade in nadzorstva

Prehrana Razdeljevanje sladkorja in koruzne moka za mesto in pokrajino. Danes 27. t. m. bodo prišli deliti po 1000 gr koruzne moka vsem potrošnikom mesta, ki pripadajo skupnam III, in IX, ter potrošnikom

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 21. t. m. je bila zaradi slabega vremena kulturna prireditve v Kravem potoku prekinjena. Jutri 28. t. m. se bo ta prireditve nadaljevala. VABLJENI VSI

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

Goriški SIAU - ZVU

Očistite fašiste iz CP, izpusite antifašiste!

Okrožni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije za Goriško je zaradi zadnjega barbarskega postopanja civilne policije napravil antifašistični glasilo na Zavezniki vojske upravo v Gorici sledeče protestno pismo:

»Okrožni odbor SIAU za Goriško odločno protestira v imenu vseh članov SIAU proti razmarju civilne in vojske policije napravim miru-ljubnemu prebivalstvu naše dežele, ko je prišlo v Gorico z namenom, da pozdravi delegat na poti k tov. Kardelju. Barbarski način pretepanja, ki ga nismo videli niti za časa Mussolinija, ko so Colloittjevi agenti in pretepanci imeli vsaj toliko strahu, da so mučili in pretepani antifašiste v zaporih, medtem ko so le-ti agenti, ohromeni s večnimi poka-lami, začeli javno pretepati stare in mlade, vse uprte, ne glede ali so to ženske, otroci ali starci. Vsa civilna zveza se zgraža nad takim divjaštvom in naša antifašistična zveza ponovno opozarja, da ne smemo dovoliti za posledice, ki jih bo vodila taka podjuznost.

V imenu vseh antifašistov terjamo, da se očisti CP Colloittjevi agenti in pretepanci in da se nemudoma izpustijo iz zaporov nedolžni ljudje iz izključno črkvod, da so antifašisti in borci za svobodo. Tako ravnanje ne more upravičiti pomirljivosti in prav gotovo ne dela časti ZVU.

Smrt fašizmu — svoboda narodui

Okrožni odbor Slovensko-italijanske antifašistične unije za Goriško

goriške podpore dom. Zlasti veliko skrb izkazuje žene, ki z materinstvom čutno zbirajo prostovoljne prispevke v živilu, obleki in denarju za nesrečne matičke.

Silvje na Krasu O JAMI »DIMNICE«

Naj nikogar ne moti ime »dimnice«, ki vabuja vta nebesa maza-nega, sajstajega. V znanem času izpuhtevajo iz te vodilne sopare, stebri dima — od tod ime. Silivko »Dimnice« je bil odkrit leta 1906 silivski koprski živilozdravnik Perka, ki je stikal za krasnimi jamami. To jamo je on tudi prvi raziskal. Tržaško planinsko društvo se je zanimalo za krasno jamo z ogromnimi kapniki, rožnati zavesami, okamenelim morjem, bizarnimi podobami in je napravilo stazo nad prepadi, ki zavarovalno jamo slovesno odprlo javnosti že leta 1914, tik pred začetkom svetovne vojne. Po fašistični okupaciji so sovjetni Societa Alpina deli Giulie skušali večkrat priti v posest te prirodne lepote, ki je bila takrat še trdno v naših rokah. Zato so se skrivoma vthotapili v jamo, naslednje dni pa so v spremstvu karabinerjev in jameškega vatuba vdrli v jamo in našli nekaj avstrijske vojske puške. Jamskega čuvarja so aretirali in ga pozneje opustili, tržaško Slovensko planinsko društvo pa so razpustili.

Incident na francosko-italijanski meji

Lanslebourg, 26. AFP. — Na francosko-italijanski meji je prišlo do incidentov, kjer je skupina italijanskih civilistov vrgla v zrak naprave Monocenisla, ki bo pripadla Franciji po sklepu štirih zunanjih ministrstev.

Atentatorji so pobegnili, ko so se pojavili francoski orožniki.

Val slakov v Italiji

London, 26. AFP. — Kakor poroča radio Rim, so še nadalje šli val slakov po vsej Italiji.

Delavci iz Barlette, Foggie in Taranta so stopili v stavko prav tako uslužbenci hotelske stroke. Stavka nastavljenecv hotelske stroke se je najprej razširila na Florencio in od tam na vse Italijo.

Glavna konfederacija dela je sklicala danes konferenco, da prepreči stavke stavev.

Policija v Comu je protestirala zaradi razmar, v katerih se nahaja, posebno kar se tiče uniform. Hkrati je tudi zahtevala, naj se namostoj oclirji z voditelji partizanov.

La Guardia o prehrani v Italiji

Rim, 26. VZN — Davi je La Guardia zapustil Rim in odpotoval v Beograd. Pred svojim odhodom je dal ANSI naslednje izjave:

»Preden zapuščam Italijo moram reči, da je neobhodno potrebno čimprej podvzeti ukrepe za poljanje črne borze. Poljozaj je zelo zapleten: bel kruh na črni borzi. Govorim se z mnogimi osebami: uradnimi osebostmi vlade, industrije, delavci in kmeti. Popravil sem za ceno kruha in odgovoril so mi: 25 litr na nakaznico in 160 do 170 litr na črni borzi. Vaska družina ga kupuje na obeh tržiščih. To je že kar stalno stanje in zato mislim, da mu je treba napraviti konec.

Odhod beloruske delegacije na mirovno konferenco

Minsk, 26. VZN — Vlada delegacije republike Bele Rusije je odpotovala iz Minska na mirovno konferenco v Pariz. Delegacijo vodi podpredsednik ministrskega sveta in minister za zunanje zadeve Kiselev.

Predsednik bolgarskega sobranja poroča o misli v Parizu

Sofija, 26. AFP — Predsednik bolgarskega sobranja Kolarov je obiskoval pred parlamentom rezultate svoje mislije v Parizu, kamor ga so poslali kot šefa bolgarske delegacije na konferenco štirih zunanjih ministrstov. Dotaknil se je vprašanja eventualnega znižanja bolgarske armade in nadzorstva

Prehrana Razdeljevanje sladkorja in koruzne moka za mesto in pokrajino. Danes 27. t. m. bodo prišli deliti po 1000 gr koruzne moka vsem potrošnikom mesta, ki pripadajo skupnam III, in IX, ter potrošnikom

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 21. t. m. je bila zaradi slabega vremena kulturna prireditve v Kravem potoku prekinjena. Jutri 28. t. m. se bo ta prireditve nadaljevala. VABLJENI VSI

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri priredi Z. A. M. J. K. v BAZOVICI na prostem. Igra orkester »Veseli veter« iz Sežane.

V nedeljo 28. t. m. ob 17 uri JAVNI PLES na prostem Igral bo orkester iz Barkoveji

Angleški državni pravdnik

je zahteval smrtno kazen za nürnberške vojne zločince

Nürnberg, 26. AFP — Angleški državni pravdnik za vojne zločince, sir Hartley Shawcross je zahteval v petek smrtno kazen za Hermana Goeringa in njegovih 21 tovarš, ker so vodili napadalno vojno in sankcionirali 12 milijonov umorov. Njihova krivda je, da so navadni morilci in da so sestavili načrt in vodili svetovno vojno proti vsem pogodbam in obljubam, da bodo držali mir. »To je nedvomno dokazano«, je izjavil pred sodiščem sir Hartley. Nadaljeval je: »Danes je tukaj na koki več, kakor samo usoda teh oseb. Osnovna naloga tega procesa je, ugotoviti za vse da, da imajo mednarodni zakon veljavo, ugotoviti ali je vojna zločin in soditi njim, ki so pomagali in privredili svoje države v tak položaj. Britanski državni pravdnik je bral iz rokopisa in pričakuje, da bo govoril vsega skupaj 8 ur in sicer v petek in soboto. Besedilo njegovih zaključnih argumentov so izročili londonskim dopisnikom preko centralnega urada za informacije. Državni pravdnik je obremenjeval nacistične poglavarje, da so

sodelovali in vodili hladno, preudarni in premissljeni pokus, da t. n. ljudje narode in rase, da porušijo tradicije, ustanove in samostojnost svobodnih in starih držav. Izvajali so umore v plinskih celicah in v krematorijih koncentracijskih taborišč groze, kakor da bi šlo za masovno industrijsko delo.

Sir Hartley je bil drugi izmed štirih zaveznških državnih pravdnikov, ki je zastopal svoje stališče. Govoril je za državnim pravdnikom ZDA, sodnikom Vrhovnega sodišča Robertom Jacksonom.

Francozi in sovjetski pravdniki imela imela tudi vsak svoj zaključni govor. Sodišče bo nato imelo pred seboj čete tona zaseženih dokumentov, izjave prid in obtožbenic in govore branilcev. Na podlagi vsega tega bo mogoče izreči sodbo. To sodišče ni vezano pri sojenju samo na moralne in etične principe, temveč

Politika pravice in časti

Deset dni je tega, odkar je pomolnik jugoslovanskega ministarstva za zunanje zadeve dr. Aleš Bebler komisiji sveta štirih znanjih ministrstev obrazložil stanje svoje vlade o Trstu. Govoril je z matematično stvarnostjo dejstev, s vsem ognjen realno, ki ji ne more do živga niti najprekonejša potvorb rimske volje.

Trst pripada Jugoslaviji.

Zemljepisno, ker je največja luka na jugoslovanski obali Jadrana in najbližja ostriju Donave in Save.

Zgodovinsko, ker je v dvanajset stoletjih slovenske zgodovine le zadnje fazijsko četrtletje pripadalo Italiji.

Prometno, ker je bilo njegovo pristanišče zgrajeno, ko ni bil v Italiji in niti ena njegovih prelopih družb v vesni njihovi 120.000 tonami ladjevala po svojem izvoru ni bila italijanska, ker je trgoval v 10 krat večji meri s jugoslovanskimi deželami kakor pa z Italijo.

Industrijsko, ker ni je a svoji ladjevalnicami ne s plavaji s sitalijanskimi in niti drugde od vega početka pa vse do fazijske nikoli stitili Italiji.

Finančno, ker niti najmanjšega kapitala v njem ni bilo iz Italije, dokler si ga fazijskem s natištem in izgravanjem ni prilastil.

Po svojem zaledju, ker je vse od kraja jugoslovanske.

Po mednarodni vlogi njegove pristanišče, ker jo lahko izpolni v polni meri zgolj s pomočjo Jugoslavije.

Po volji ogromne večine vseh neposredno pridelatelj, ker so ga Oskolovska in Poljska, Madarska, Albanija in Romunija pridelale Jugoslaviji.

Po politični usmerjenosti, svoja prebivalstva, ker se je v 14. stoletju uprl Benetkam, ker je med 19. odločilno priključitev k Italiji, ker je v prvem desetletju našega veka pri volitvah dvakrat porazil zagovornike Italije, ker se je v poslednji osvobodilni vojni otreslo fazijskega jarma, ker se je nazadnje bratsko združilo v svoji najzadnji antifašistični uni-Italijanov in Slovanov za ljudsko Jugoslavijo, ker je vse do zadnjih dni v ogromnih množicah nenehno manifestiralo in stavilo proti fazijsmu iz Italije.

Moralno, ker je Jugoslavija s Primorsko in Trstom krvavela na svojo skupno svobodo in za nezavise, ker je jugoslovanska armada s Primorci in Trščani našo veliko mesto osvobodila fazijskega in nacizma.

Volja, ker ne sme Trst nikdar več postati kovačnica in izhodna točka napada na Jugoslavijo in ker ima Jugoslavija pravico do strateške, obrambne meje proti obnovljatemu se fazijskemu napadalcu.

Industrijsko, ker kot agrarna država edino lahko obnovi in izkoristi njegovo proizvodnjo.

Trgovinsko, ker mu edina lahko zagotovi popoln razmah v odnosu do vse Srednje Evrope.

Prometno, ker mu edina lahko odpre najkrajše poti do najpomembnejših tržišč z vsem njegovim najširšim zaledjem.

Narodnostno, ker edina lahko najamši hkratu z obrambo ene popolno svobodo in razvoj drugi njegovi narodnostni skupini.

Sprečo tega je tudi za Trst možna edina rešitev: njegova realna unija, dejanska zveza z Jugoslavijo, demokratična ureditve njegovih ustavodajnih in zakonodajnih, upravnih in sodnih ustanov ob izključnem sodelovanju Trstancov in po iniciativi jugoslovanskega guvernerja, pa ceterum pod zaščito Združenih narodov. Zato je za Jugoslavijo sprejemljiva le najbistvenija državna in razprazetancijska, politična in gospodarska povezanost z njim. Zaradi tega je tudi Trstu nujna v tem duhu ustavno zajamčena popolna narodnostna, ramsa in verska, kulturna, gospodarska in politična enakopravnost vseh njegovih prebivalcev.

Brda so napojena s krvjo za Jugoslavijo

Prebivalstvo Brd, ki je za časa osvobodilne vojne dalo ogromni prispevek v borbi, bi Bidautova črta, če bi obveljala, razdelila na dva dela. Ločila bi brata od brata, rodove, ki bivajo že stoletja in stoletja bi neusmiljeno ločila in pahnila znova del naše izmučene zemlje pod večerajšega zatiraleca.

Kakor se je brško ljudstvo ves čas junaško borilo proti fa-

šizmu, proti vsem krivicam, enako se sedaj bori in se bo borilo proti vsaki novi krivici, proti vsaki črti, ki ne bi upoštevala njegovih želja in hotenj. In sedaj, ko odhaja jugoslovanska delegacija v Pariz, ima brško ljudstvo polno zaupanje vanjo in v njenejega vodjo, tov. Kardelja, ki mu je poslala sledečo spomenico:

Edvardu Kardelju
(K odhodu na mirovno konferenco v Pariz)

Vi greste, s vami grejo milijoni živčnih palih, silnih in jeklenih. Niš več to ljudstvo hrbta ne ukloni, presilna moč je v silah prebujenih!

Mi nismo kakor klobi trst, čeprav namerjajo na prsi nam temni meč ponizanj in krivice. Odjenjati od svojega? Nikoli!

Vse naše irtve, kri, vse naše boli zdaj mečemo na tehtnico pravice!

Vi greste nove staviti nam mejnike in z roko v roki — silna svetla vrsta čez Režijo, Trbiž, Kamin, od Trsta mi trdno z vami čuvamo branike. O, v nas je moč — in v vas je zgodovina... Na pot vam s soncem sije domovina.

Peter Levec

šizmu, proti vsem krivicam, enako se sedaj bori in se bo borilo proti vsaki novi krivici, proti vsaki črti, ki ne bi upoštevala njegovih želja in hotenj. In sedaj, ko odhaja jugoslovanska delegacija v Pariz, ima brško ljudstvo polno zaupanje vanjo in v njenejega vodjo, tov. Kardelja, ki mu je poslala sledečo spomenico:

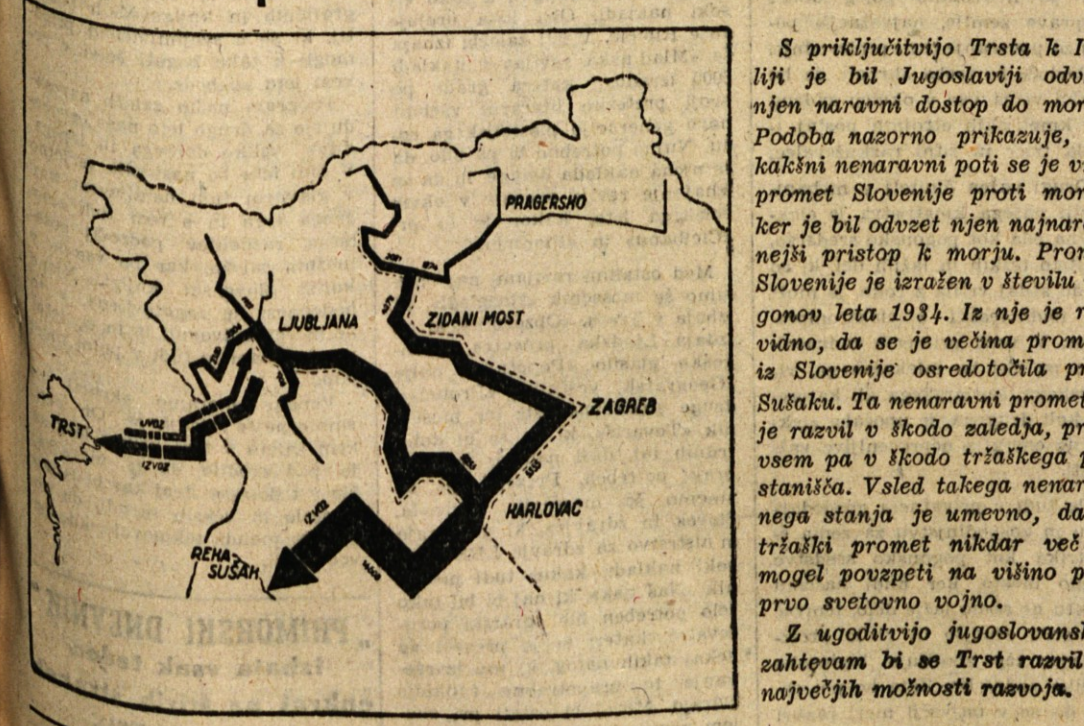
«Izvoljeni predstavniki ljudstva briskega okraja, ki je popolnoma slovenski, izraža Vam in vsem članom delegacije FLR Jugoslavije goreče želje, odločne zahteve in neizmirljivo voljo tega dela slovenskega naroda po priključitvi k Jugoslaviji.»

Brški borci so se udeležili borbi za dosego svojih ciljev že v prvi svetovni vojni kot prostovoljci v zavznihskih armadah na Balkanu, v Franciji in Italiji. Primorska legija, v kateri je bilo mnogo brških mladeničev, se je leta 1918 borila v sklopu jugoslovanske armade tudi na solunskem bojišču.

Po končani prvi svetovni vojni je bilo naše ljudstvo prepričano, da bo dosego svobode s priključitvijo k Jugoslaviji. Ta najverjetnejša želja se ni izpolnila in ravno mi otroci sonca, ki smo svojo mater domovino najbolj goreče ljubili, nismo bili deležni toplega materinega objema.

Italija nam je bila obljubila

Blagovni promet 1934 leta proti Jadranu

S priključitvijo Trsta k Italiji je bil Jugoslaviji odvzet njen naravni dostop do morja. Podoba nazorno prikazuje, po kakšni nenaravni poti se je vršil promet Slovenije proti morju, ker je bil odvzet njen naravnejši pristop k morju. Promet Slovenije je izražen v številu vagonov leta 1934. Iz nje je razvidno, da se je večina prometa iz Slovenije osredotočila proti Sušaku. Ta nenaravni promet se je razvil v škodo zaledja, predvsem pa v škodo trškega pristanišča. Vseled takega nenaravnega stanja je umevno, da se tržaški promet nikdar več ni mogel povzpeti na višino pred prvo svetovno vojno.

Z ugoditvijo jugoslovanskim zahtevam bi se Trst razvil do največjih možnosti razvoja.

Zaprti antifašisti tovar. Kardelju

Antifašisti, Slovenci in Italijani iz goriskega zapora, so poslali tov. Edvardu Kardelju pred odhodom na pariško konferenco naslednjo resolucijo:

«Nad 100 antifašistov, Slovencev in Italijanov v goriskem zaporu, Vam pošiljamo naša borbeno pozdrave. Teroristična okolna policija nas je poglajala v zapore, ker se neomahljivo borimo za naše najnamenjše nacionalne pravice, za priključitev k Federativni ljudski republiki Jugoslaviji.

Z zaupanjem zasledujemo vsak Vaš korak v borbi za dosego naših pravic. Prepričani smo, da ne boste nikoli pristali na nobeno krivično rešitev glede našega osemilja. Zaupamo v Vas danes kakor za časa borbe, podprti Vas bomo na vsakem koraku, ne bomo odnehali, dokler se ne uresniči vse naše želje, da bomo tudi mi svobodno dihal v novi Titovi Jugoslaviji.

Naj živi naš genialni voditelj maršal Tito!

Naj živi Slovensko Primorje, priključeno v FLR!

Naj živi bratstvo slovenskih in italijanskih množic v Slovenskem Primorju!

je jano v padanju števila prebivalstva. Leta 1915 je naš okraj štél 13.453 prebivalcev; to število se je leta 1942 znižalo na 10.920.

Prisila je druga svetovna vojna in Italija je stopila na stran Nemčije. Brško ljudstvo, ki je hudo občutilo vse gorje italijanskega zatiranja, je pričelo z odkrito aktivnostjo. Že leta 1941 so naši organizatorji zbirali mladi- na za oborožen odpor in aktivno sodelovanje v tej borbi skupno z zavzniki. Število onih, ki so odhajali v naše partizanske bataljone, je čedalje bolj narasčalo. Na okrog 10 tisoč prebivalcev je bilo v narodni osvobodilni vojski 1419 prostovoljcev. Od teh jih je padlo v borbi 242 (22 že za časa Italije), umorjenih je bilo 95 civilnih prebivalcev (od teh 27 živih sežganih v raznih hišah), 96 oseb je bilo telesno poškodovanih, 511 pa jih je bilo zaprtih, interniranih in konfiniranih (od

VSE, DA BODO BRDA SVOBODNA

Naše zemlje ne boste razkosali

Med brškim ljudstvom pred 29. julijem

Zdi se, da je v Brdih znova pomlad. Češnje in breskve so sicer že odvečele in obrodile, toda povsod je nekaj novega, povsod je vse nekako praznično. Hiše brških kolonov so okrašene z zastavami, na katerih rdeči velika zvezda, ki združuje tri barve zastave svobode trpečega briskega ljudstva. Praznično je, toda brško ljudstvo ni praznično razpoloženo, temveč ogorčeno nad krivičnimi predlogi v Parizu.

Kaj vse izražajo in kaj hočejo prav za prav povedati svetu te za-

Medana v Brdih.

stave, ki v juljski vročini vzhirajo raz oken, drogov in balkonov?!

V teku borbe so nam briske deklele nosila po skrivnih poteh poleg smeha in veselja in bučice, po oknih svetlega in kot med skladnega brica, tudi zastave in jih poklanjale bataljonom in brigadam z naročnimi: «Tovariši, prinašamo vam zastave, ki smo jih sešile z neizmerno ljubeznijo do vas in domovine. Uničite okupatorja pod temi zastavami, poneste jih povsod in prinesite jih tudi v naša Brda, ki trpijo in ječijo pod črnim fazijskim, da bodo tudi Brda svobodna.

Izpolnili smo dano obljubo lani v maju in v Brdih je zasijala poleg že tako cvetoče pomladi tudi pomlad svobode. Vsa Brda so takrat občutila in zaživela velike dneve, če bolj velike svobode. Oddahnil so se koloni, ki so zopet lahko pričeli mirno obdelovati zemljo, skrbeti za vinograde in bradje, izgnana je bila zver, ki je bila kri brški zemlji, zemlji sonca, pesmi in sladkega vina.

Trdo občutilo Brda in Brici Bidautovo črto, ki reže živo telo. Vsi se ogorčeno in odločno upirajo takemu načrtu, ki bi hotel popolnoma slovenske vasi odtrgati od o zemlji, kamor spadajo. «Ne bo držalo, pravijo Brici, brez nas ne boste rezali naše zemlje». Razobe- sil so vse, prav vse zastave, kar jih imajo, tudi tiste, ki so jih lani partizani prinesli v Jurish za četniki in z njimi osvobodili Brice izpod nacističnega jarma. Upor-

no vzhirajo danes te zastave — kot za časa borbe. Vsa Brda se upirajo taki rešitvi, ki naj bi bila po izjavah tujih državnikov «spravna».

«Mar mislijo, da smo se borili kakor tako iz zabave, da bi nam ne bilo dolg čas, se pomenjujejo med seboj. «O ne, zato zares ni šlo, da bi toliko fašistov ostalo na tej zemlji, ki so nam jo hoteli požreči.

Medanet pišejo v nekem pismu: «V naši vasi je 1.403 Slovencev in 12 Italijanov, ki so prišli k nam 1930. leta, mi pa smo tu že 1.300 let. To naj bi bilo po «zamisli» treh velikih etničnih ravnotežij». Glasno vpijemo v svet: «Dovolj je bilo zatiranja, štiti smo črt, ki jih ne bomo nikdar sprejeli».

Stevejanovi pravijo: «938 nas je Slovencev, 2 pa Italijana v naši vasi in še ta dva sta se tu pri nas priženila. Slika, kaj smo vse imeli pred fašizmom: dve prosvetni društvi, zadrugo vojnih «Jedovancev, zadrugo mizarjev, stavbno zadru- go, zavarovalnico za živino in zadrugo festvin. Vse to so nam vzeli fašisti 1927. leta. Vseled pri- tiska se je moralo izseliti 212 ljudi, 212 družin je bilo oropanih, 237 se jih je borilo v vrstah narodno osvobodilne vojske, 54 jih je dalo svoje življenje za svobodo.

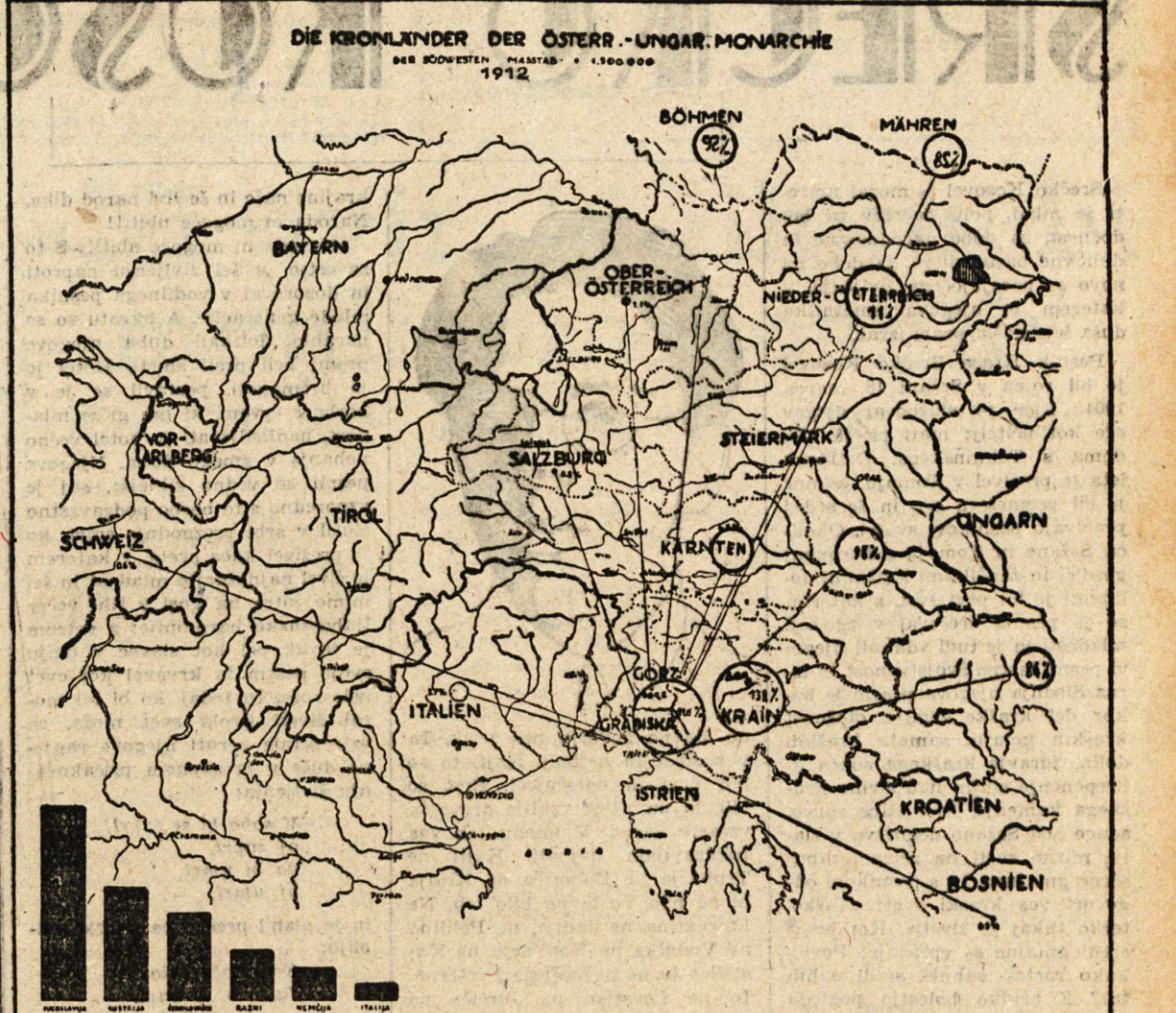
Člani mednarodne razmejčitvene komisije, morda se še spominjate, kakš so vas v Pevmli ustavili ob dveh po polnoči, da bi vam povedali, da so Slovenci in nič drugega. Pa vas niso mogli zaustaviti, ker ste izjavili, da ste bili trdni. Pevmčani pa niso bili trdni takrat, in niso trdni niti danes. «Kako je vendar mogoče, da so se zaradi nas tako »zmotili, da nas hočejo dati Italiji, se vpračujejo Brici. «Saj smo tu vsi samo Slo- venci, prav vse je tu pri nas slo- venska last.

Pevmeška mladina je napelala na svoj stenočas: «Dragi bratje in se- stre, pred nami je naš veliki dan — mirovna konferenca. Vsi pričakujejo od te konference samo ne- kaj velikega — popolno svobodo! Da, velikega, saj nas kljub temu, da smo toliko žrtvovali v boju proti nacifazijsmu in za priključitev k Jugoslaviji, hočejo odtrgati od svoje domovine. Trgajo nas od naše zemlje kot mrharji, ki so naleteli na mrhovino vsi sestradani. A ti niso sestradani in ta plen ni plen, temveč ga kot takega nalašč us- varjajo. Proglajajo za plen to našo prelepo zemljo, na kateri bivamo že 1.300 let. Velik je ta rod, lepo je to morje, bogata je ta naša de- žela in ljudstvo je trdno in neo- majno. Kot je kljubovalo fašizmu, kljubuje tudi danes kar dela mno- gim sive lasem.

Koga doste pošiljati na mirovni konferenci, ali fašiste in protiljud- ske elemente ali glas množice, ki so se dvignile po sto in stoletnem su- ženstvu! Prisluhnite ljudstvu, ki zahteva samo pravico, samo to, kar je njegovega, ker si bo v naspro- tni primeru to pravico poslal ko-

Kdo ima pravico odločati o usodi Trsta?

V letu 1912 je odpadlo 38.6% prometa na jugoslovanske dežele in le 3.7% na Italijo

V letu 1912 je samo 3.7% celotnega prometa odpadlo na Italijo. Pogled na zemljevid nam pove, da je bil Trst v vseh časih nerazdružljivo povezan s svojim zaledjem. Zaradi tega se je tudi mesto razvilo v največje pristanišče na vzhodni obali Jadranskega morja.

Zemljevid iz leta 1912. nam grafično prikazuje promet s njegovim zaledjem. Iz njega je razvidno, da so bili v času, ko je bil Trst politično združen s svojim zaledjem, dani vsi pogoji za uspešen gospodarski razvoj. Iz uradnih statistik (statistica della navigazione e commercio di Trieste 1912, Camera di Commercio ed Industria) je razvidno, da je največji odstotek prometa odpadel na neposredno zaledje Trsta, to je na slovensko narodnostno osem- lje, ki obsega Gorisko, Istro, Kranjsko, del Štajerske in Koroške.

Ce upoštevamo še druga osemilja, ki danes tvorijo Jugoslavijo, odpadne 38.6% celotnega tržaškega železniškega prometa na Jugoslavijo in le 3.7% na Italijo.

Ker je z gospodarskega vidika Trst nerazdružljivo povezan s svojim zaledjem in ker je Jugoslavija država, ki ima ob normalnih razmerah s Trstom največ prometa, ima vsekakor tudi največjo pravico odločati o njegovi usodi.

Sovodnje hočejo k materi Jugoslaviji

Obračamo se na svoj dnevnik s prošnjo, da nam cenjeno urad- ništvo priobči tih nekočeno vretje, ki so resnični izraz naših želja in teženj, da bo vse svet spoznal vno- lico krivice, katerega nam hočejo prirediti.

Mi se dobro zavedamo, da je nastopil odločilni trenutek za na- so vas in naše ljudstvo. Znano nam je, da so štirje veliki sprejel- skep, ki je krivičen in tina za osnovo francosko razmejitveno črto, katerega nas loči in reže od našega primorskega osemilja in izroča ponovno Italiji. Ne domo navajaj, koliko smo prestali v dobi petindvajsetletnega sužen- stva. Hoteli bi le javnost seznaniti, kakšno je dejansko stanje pri- nas v Sovodnjah in na Peči. Dri- stvo je, da v naši občini nimamo niti enega Italijana, zato bi bil največji zločin po tej strani vojni — v kateri je vse naše prebivalstvo kar najbolj aktivno sode- lovalo in se borilo v partizanskih vrstah — da bi nas znova izro- čili naši stari razmerodavci Ita- liji. Vsa naša občina kaže na vsa- kem koraku svoj slovenski zna- čaj. Vsi naši duhovniki so bili slo- venski in njihova imena so le vko- čana v prekrasnih »carikov. Za časa strahovlade se je v cerkvah govo- ril slovenski jezik in cerkev je bila edina, ki je učila naše otroke pisano besedo.

„Kri smo prellivali za svobodo“

Ljudstvo Sovodnj in Peči je trpelo ogromno materialno škodo za časa svoje narodno osvobodil- ne borbe. Ta škoda enaka pre- ko dva milijona predvojnih lir. Od 1077 prebivalcev jih je bilo v Narodno osvobodilni vojski 108, padlo pa jih je 26. Veliko je tudi štelo interniranih, pogreanih in ranjenih invalidov. Te številke prepričljivo dokazujejo, da je na- še ljudstvo dalo vse, kar mu je bilo mogoče, za svobodo svoje ro- dne grude. Žrtvovali smo v prepr- čanju, da te irtve »bodo zama- ni, da bo z tem naša narodna svobo- da poplačana. Vendar pa smo se

stih našim svinčnikom, ko boste za- črtali meje.

Nas pa rezati z raznimi »črtami« nikdar več, ker spadamo k živemu telesu, ker smo dovolj globlji, da bi skokili nenadno tako visoko in tako daleč, da bi nam bilo zelo žal, če bi se imeli čas obžalovati.

Zato zaščitajte edino pravo mejo tam, kjer jo je označil tov. Molo- ki bi ga bilo treba deliti med črne gavrane. Mrhovina so pa fašisti njih epčrtajte in prečrtajte s ti-

po objavljenih sklepih v Parizu grenko razočarali v naše vojne za- vezanike. Naš primer je tako jasen kot svetlo sonce, tega nikakor na moremo razumeti in vidimo, da sa tu kuje novi zlo- čin, ki bi nas zavestno oropal iz- stih človeških in narodnih pravic, za katere smo se tako nesebično borili in si jih tudi priborili. Ve- rovamo, da se atlantsko karto, od- zvali smo se pozivu Londona in glasu Amerike, stprili smo vse, da čim več doprinesemo k skrajni zmagi nad nacifazijsmom. Ali naj bo vsa to samani? Ali je sploh mo- goče, da je danes v dvajsetem ve- ku po tej strani vojni, boda mali narodi za drobič, s katerim bi na- gradili našega zasužnjevalca, ali naj bi bili zopet tista žrtve, zato

Maduska brigada iz Julijske krajine s svojim delom na mla- dinski proti Brčko-Banoviči pomaga pri graditvi svoje domovine Jugoslavije.

